

Rasism mot asiater – utseendet är den röda tråden

Covid innebar ökade hot och aggressioner mot personer med asiatiskt utseende. Den antiasiatiska rasismen i det svenska samhället blev på det sättet tydlig. Tobias Hübinette har i sin nya bok *Svenska asiater* gått igenom böcker och medietexter där svenska asiater själva kommer till tals om rasism och motstrategier. Författaren och journalisten Sofia French har samtalat med Hübinette och ser boken i ljuset av egna erfarenheter.

Jag står på den lokala kinakrogen och beställer friterad kyckling med min 8-åriga son. Sonen har fått en ny boll och han studsar den i golvet. Jag ber honom sluta och fortsätter beställningen. Han studsar igen.

– Det var väl också själva fan! Jag är så trött på alla jävla invandrare som inte kan hålla ordning på sina ungar!

En gäst som sitter bredvid kassan med ett glas öl ställer sig upp och går mot mig och sonen.

Jag hinner uppfatta att han är ganska gammal och tunn och troligen sitter han ofta där på kinakrogen med ett glas öl. Jag skulle antagligen kunna slå ner honom, kanske döda honom. Han kommer närmare medan han fortsätter svära, han viftar och vevar och gör ett utfall mot min 8-åring. Jag ställer mig i vägen. Ser mig omkring. Det är ett fåtal andra gäster där. Ingen rör en min. Ingen rör sig ur fläcken. Jag tittar på personalen, oklart om de är från Kina men i mina ögon ser de kinesiska ut. De viftar bara med händerna framför ansiktet; strunta i honom, strunta i det.

Jag får matpåsen och lyckas hålla undan min nyfikne och förvånade son.

– Kom, vi går bara härifrån, säger jag och föser honom framför mig.

Han studsar glatt med sin nya boll på vägen hem och äter sedan upp vartenda riskorn. I mig gnager det. När han somnat gråter jag. Och bannar mig själv.

Jag önskar att det inte hade hänt. Jag önskar att jag aldrig hade varit med om något liknande. Jag önskar att mitt barn hade sluppit.

Tyvärr så vet jag att det kommer hända igen. Jag vet att det finns fler som ser på oss på samma sätt. Jag vet att mitt barn kommer behöva försvara sig många gånger, utan mig.

Så varför stod jag inte upp för mig, för oss? Varför smet jag bara tyst därifrån? Jag har ordets gåva, jag hade kunnat säga ifrån på skarpen. Jag hade kunnat använda min fysiska styrka och gett honom en käftsmäll. Ingen hade ringt polisen för det. Och framför allt hade jag visat sonen att *“Vi tar ingen skit!”*

Men det var inte ilska jag kände när jag stod där. Det var rädsla. Och kanske lite trötthet, resignation. Inte nu igen. Jag orkar inte.

Sofia och son, Seoul Tower 2019.

Sonen är nu en vuxen, ung man. När vi talar om händelser han varit med om under sin uppväxt är hans slutsats: *Det enda som hjälper är att slåss. Då blir de tysta. Då tröttnar de.*

Samtidigt som jag pustar ut; han gör det jag inte vågade den gången, så är det naturligtvis i grunden djupt sorgligt alltihop. I dagens Sverige, ska ett barn, en ung vuxen, född och uppvuxen i Stockholm, behöva slåss för att han blir utsatt för fördomar, hot, verbalt och fysiskt våld på grund av sitt asiatiska utseende? Det är inte ok att han blir värderad som något sämre och lägre för att hans mamma föddes i Sydkorea och adopterades till Sverige som spädbarn. Det är inte ok att rangordna honom, placera honom i ett fack på grund av hans asiatiska utseende.

Att jag råkade ut för saker när jag växte upp på 70-talet har jag på något sätt kommit över. Men han. Nu. Fortfarande. Har vi inte kommit längre, har vi inte lärt oss mer, har det inte blivit bättre?

Jo, lite bättre har det blivit, enligt **Tobias Hubinette**, lärare och forskare vid Karlstads universitet.

– De grövsta stereotyperna har nyanserats sedan vi var små. Gulinghumorn har blivit mindre socialt accepterad, säger Hübinette.

I Hübinettes senaste bok *Svenska asiater. Antiasiatisk rasism och framväxten av en ny minoritet*, går han igenom då och nu och orsaker till varför asiater i Sverige än idag har svårt att mobilisera medvetenhet och motstånd. Gruppen som helhet, cirka 250 000 personer (jämför med ca 350 000 afrosvenskar) är en av de större minoritetsgrupperna, men det en väldigt heterogen grupp när det kommer till bakgrund och varför vi är här, samt att vi finns överallt, är demografiskt utspridda.

– Många vietnameser och kineser bor i förortererna. Kvinnor som lever med svenska män finns i hela landet från norr till syd. Och så alla adopterade och deras barn. Detta har gjort det

svårt för gruppen som helhet att prata med en röst, säger Hübinette.

Men – under Covidperioden hände något. Det finns ett tydligt före och efter covid, menar Hübinette.

– Nu riskerade **alla** i gruppen att drabbas av hot och aggressioner relaterat till pandemin. Många upplevde för första gången att de var utsatta.

– Utseendet är den röda tråden. Så där fick vi något att enas kring.

Covid och ökad utsatthet för personer med asiatiskt utseende satte alltså antiasiatisk rasism på kartan.

– Ja, det ledde till högre medvetenhet. Till och med svenska antirasister – som inte brytt sig om rasism mot asiater tidigare, skrev nu om det som personer med asiatiskt utseende utsattes för. Alltid något.

Ja, all förändring börjar med medvetenhet. Hübinette har gjort ett viktigt och idogt jobb genom åren. Jag kom i kontakt med honom första gången 2001 i samband med att jag initierade antologin *Hitta hem*, där Tobias Hübinette skriver en text av 20. Medredaktör var **Astrid Trotzig**, som var den första svenska adopterade som berättade om sin upplevelse att vara adopterad i *Blod är tjockare än vatten*.

– Många har berättat sedan dess, men det finns fortfarande många oberättade historier, menar Hübinette.

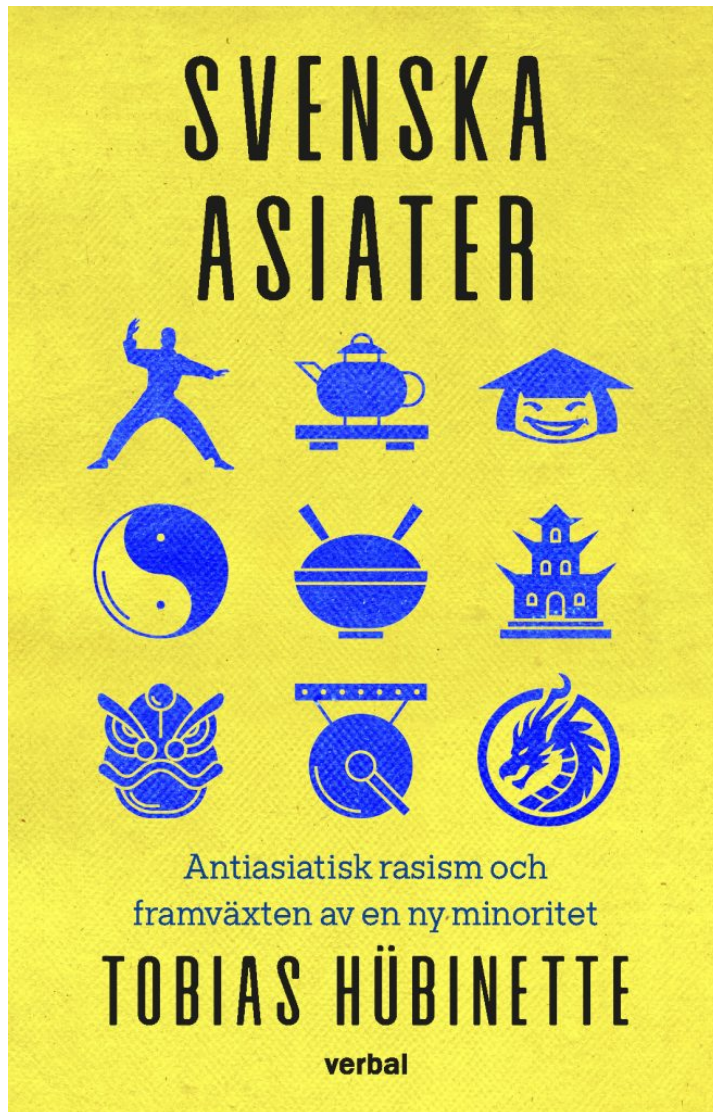
En början är att ta del av sammanställningen som han gjort i sin bok, utifrån cirka 100 svenska boktitlar och 900 medietexter där svenska asiater delar sina berättelser.

Text: Sofia French

Svenska asiater. Antiasiatisk rasism och framväxten av en ny minoritet

Tobias Hübinette

Verbal förlag 2024

På jakt efter Mr Kim i Seoul

Sofia French

Wahlström & Widstrand 2004

Hitta hem. Vuxna adopterade från Korea berättar
Ordfront förlag
2002

[Tillbaka till Seoul](#)

P1 dokumentär av Sofia French om när hon reser tillbaka till Seoul, 2021

[Podden Osvenskheter: Sofia och den vitaste mannen](#)